

Περί τῶν Ἁγίων

[Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ἅγ. Νικόδημος Ἀγιορείτης](#) / [Εκπαίδευση](#)

ΑΓ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ τοῦ Ἁγιορείτου

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ εἰς τόν Συναξαριστήν

Καιρός ἤδη εἶναι νά καλέσω ἅπαντας τούς χριστιανούς εἰς τήν τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου ἀνάγνωσιν. Ἔλθετε λοιπόν πάντες οἱ πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς τε καί ἱερεῖς, καί ὅσοι τῆς τῶν κληρικῶν τυγχάνετε τάξεως. Ἔλθετε βασιλεῖς καί ἡγεμόνες καί ἄρχοντες. Ἔλθετε πάντες οἱ ἀπό Χριστοῦ ὀνομαζόμενοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὁ περιούσιος λαός τοῦ Κυρίου, ἄνδρες καί γυναῖκες, μικροί καί μεγάλοι, νέοι καί γέροντες.

Ὁ γάρ Συναξαριστής οὗτος, πολύφωτός ἐστιν Οὐρανός, ὁ ὁποῖος, ὡς μέγαν μὲν Φωστῆρα καί λαμπρότατον Ἥλιον ἔχει τόν Δεσπότην Χριστόν. ὡς Σελήνην δέ ἀργυροειδῆ καί πλησιφαῆ ἔχει τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. ὡς ἀστέρας δέ ἀπλανεῖς καί ἀνεκλείπτους περιέχει ὅλους τούς χορούς τῶν ἀγίων ἀπάντων. Ὅθεν φωτίζει, θερμαίνει, ζωοποιεῖ καί διεγείρει πρὸς γονιμότητα τῶν ἀρετῶν, ὅλην τήν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καί πᾶσαν τήν ὑφήλιον Κτίσιν.

Ὁ Συναξαριστής οὗτος, δικαίως πρέπει νά ὀνομασθῆ Κῆπος πολυειδῆς καί εὐωδέστατος τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγίας Ἐκκλησίας, γεμάτος ἀπό Ρόας καί Ἀκρόδρυα. ἀπό Νάρδους καί Κρόκους. ἀπό Καλάμους καί Ὑακίνθους. ἀπό Ναρκίσσους καί Κινναμώμους καί ἀπό ὅλα τά πρώτιστα καί εὐωδέστατα μῦρα τε καί ἀρώματα. μέ τοῦ ὁποῖου τάς ἀγλαίας καί χάριτας, αὕτη γλυκαίνει, εὐφραίνει, χαροποιεῖ καί εὐωδιάζει τά ἔδικά της τέκνα, ἕκαστον κατά τήν οἰκίαν τάξιν καί τό ἐπάγγελμα. Περί οὗ ἔγραφεν ἡ Ἀσματίζουσα Νύμφη: «ἔρχου Νότε, διάνευσον Κῆπόν μου, καί ρευσάτωσαν ἀρώματά μου» (Ἄσμ. δ' 16), καί πάλιν: «καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ, καί φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ» (Ἄσμ. ε' 1). Ὅθεν διὰ τόν κῆπον τοῦτον, δίκαιον εἶχε νά γράφῃ πρὸς Αὐτόλυκον Θεόφιλος ὁ ἔκτος τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατά ἀλήθειαν Κῆπος, εἰς τόν ὁποῖον εὐρίσκονται Ρόδα μαρτύρων, Κρίνα Παρθένων, Ἴα χηρευουσῶν καί Κισσοί τῶν ὑπάνδρων.

Διὰ τοῦτο ἡ Μαγδαληνή Μαρία, καί λανθασθεῖσα (διὰ νά εἰπῶ ἔτσι) δέν ἐλανθάσθη, καί παραγνωρίσασα, δέν ἐπαραγνώρισεν, ὅταν ἐν τῷ κήπῳ ἐνόμισεν ὡς κηπουρόν

τόν Δεσπότην Χριστόν. Ἐπειδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός, Αὐτός ἐστάθη ὁ ἀληθινός κηπουρός τοῦ Κήπου τούτου Συναξαριστοῦ, καί Αὐτός ἐφύτευσεν ἐν αὐτῷ μέ τήν παντοδύναμον δεξιάν Του, τά πολυειδή καί παντοδαπά καί πολυποίκιλα δένδρα τῶν ἁγίων ἀπάντων, καί ἔδειξεν αὐτόν ἀσυγκρίτως καλλίτερον ἀπό τούς ἐν τῇ Ἀσίᾳ κήπους καί παραδείσους, οὓς ἐφύτευσεν ὁ βασιλεύς Κῦρος. καί ἀπό τούς κρεμαστούς κήπους τῆς Βαβυλῶνος, οἵτινες ἦτον ἕνα ἀπό τά ἑπτὰ θαύματα τοῦ Κόσμου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ καρπός ὅλος τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου, καί τό τέλος τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν, τῆς γενομένης κατά τήν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. καί τό κέρδος ὅλον τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ κηρυχθέντος ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ὑπό τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, ἐστάθησαν οἱ ἅγιοι Πάντες, οἱ περισσότεροι ἀπό τούς ὁποίους περιέχονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ. Ὅθεν περί τοῦ καρποῦ τούτου ἔλεγεν ὁ Κύριος πρὸς τούς ἱερούς ἀποστόλους: «ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καί γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί» (Ἰωάν. ιε' 8).

Ὁ Συναξαριστής οὗτος πρέπει νά ὀνομασθῆ κοινόν ψυχῶν ἰατροῦν, ἀπό τό ὁποῖον κάθε Χριστιανός, ὁποίας ἂν εἴη τάξεως καί βαθμοῦ, λαμβάνει τήν ἰατροῦν τοῦ πάθους του. ὅθεν εἶπεν ὁ μέγας Βασίλειος: «οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινές ἔμψυχοι τῆς κατά Θεόν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται. καί τοίνυν, περί ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεῶς ἔχοντος ἑαυτοῦ αἰσθάνεται, ἐκείνῳ προσδιατρίβων, οἷον ἀπό τινος κοινοῦ ἰατροῦ, τό πρόσφορον εὐρίσκει τῷ ἀρρωστήματι φάρμακον» (Ἐπιστ. α'). Καί καθώς οἱ ζωγράφοι, ὅταν θέλουν νά μεταγράψουν καμμίαν εἰκόνα ἀπό ἄλλην εἰκόνα, ἀποβλέπουν συχνά εἰς τό πρωτότυπον, καί ἔτσι μιμοῦνται τοῦτο καί μεταφέρουν εἰς τήν εἰδικήν τους εἰκόνα. τοιουτοτρόπως καί οἱ Χριστιανοί, ὅσοι θέλουν νά μιμηθοῦν ἀκριβῶς τὰς ἀρετάς τῶν ἁγίων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, συχνά πρέπει νά ἀναγινώσκουν τούς βίους αὐτῶν καί τά Συναξάρια, ὡς εἶπε πάλιν τοῦτο ὁ μέγας Βασίλειος: «ὡσπερ οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπό εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυκνά πρὸς τό ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα. οὕτω δὴ τόν ἐσπουδακότα ἑαυτόν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλειον, οἷον εἰς πρὸς ἀγάλματα κινούμενα καί ἔμπρακτα, τούς βίους τῶν ἁγίων ἀποβλέπειν, καί τό ἐκείνων ἀγαθόν, οἰκεῖον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως» (αὐτόθι).

Παραδείγματος χάριν, ἐάν ἐσύ ὁ ἀναγινώσκων εἶσαι Πατριάρχης, ἀναγίνωσκε τά ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια τῶν μακαρίων ἐκείνων καί ἁγίων Πατριαρχῶν, οἵτινες εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ διὰ θεωρίας καί πράξεως. Ἐάν εἶσαι ἀρχιερεύς, μιμοῦ τούς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἁγίους καί ἀοιδίμους ἐκείνους ἀρχιερεῖς. Ἐάν ὑπάρχης ἱερεύς, ἀκολούθει εἰς τούς ἐνταῦθα περιεχομένους εὐλαβεῖς καί ἁγίους ἱερεῖς, οἵτινες φυλάξαντες καθαρὸν τό ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης,

έχρημάτισαν φίλοι Θεοῦ. Ἐάν ἔχῃς τό τοῦ διακόνου ἐπάγγελμα, ἀπόβλεπε εἰς τό παράδειγμα τῶν εὐαρεστησάντων τῷ Χριστῷ διακόνων, ἢ δι' ὁμολογίας ἢ διά μαρτυρίου ἢ διά ἀρετῆς, οἵτινες περιέχονται ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. Ἐάν ἐνεδύθῃς τό μοναχικόν σχῆμα καί ἕγινες μοναχός, μιμοῦ τά ἐνταῦθα ἀναφερόμενα πολυάριθμα πλήθη τῶν ὁσίων καί μοναχῶν, οἵτινες καταφρονήσαντες τῶν γηίνων ἀπάντων, καί ἄραντες ἐπί ὤμων τόν ἐλαφρόν ζυγόν τοῦ Χριστοῦ, ἐπολιτεύθησαν θεαρέστως, καί τῆς αἰωνίου δόξης κατηξιώθησαν, καί φεῦγε μέν τά παραδείγματα τῆς παρακοῆς, ὅποια μάλιστα εἶναι ὁ μοναχός ἐκεῖνος καί μάρτυς, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατά τήν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου, καί ὁ μοναχός Μάλχος, οὗ ἡ διήγησις εὐρίσκεται κατά τήν εἰκοστήν ἕκτην Μαρτίου. Ζήλου δέ καί ἀκολουθεῖ εἰς τά παραδείγματα τῆς ὑπακοῆς, ὅποια εἶναι, Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι, ὁ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτη τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερόμενος, καί Παῦλος ὁ ἀπλοῦς, ὁ ἑορταζόμενος κατά τήν ἐβδόμη Μαρτίου. Ἐάν εἶσαι Παρθένης μοναχή, τρέχε ὀπίσω εἰς τά ἴχνη τόσων καί τόσων Παρθένων καί μοναζουσῶν, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, καί γίνου παρθένης, ὄχι μόνο κατά τό σῶμα, ἀλλά καί κατά τήν ψυχήν. ὄχι μόνον κατά τάς αἰσθήσεις, ἀλλά καί καθ' ὅλας τάς κινήσεις, τάς σωματικές τε καί ψυχικές. Ἄκουσον γάρ τί λέγει ὁ Χρυσορρήμων: «τήν παρθένον, οὐ τῷ σώματι μόνον καθάραν εἶναι δεῖ, ἀλλά καί τῇ ψυχῇ. εἶγε μέλλοι τόν ἅγιον ὑποδέχεσθαι Νυμφίον». καί πάλιν: «Παρθενείας ὄρος, τό καί σώματι καί πνεύματι εἶναι ἁγίαν» (Λόγ. Παρθενείας)...

Ἐάν ἦσαι βασιλεύς, ἀκολουθεῖ εἰς τά ἴχνη τῶν ἐνταῦθα περιεχομένων ἀοιδίμων ἐκεῖνων βασιλέων, τοῦ μεγάλου, λέγω, Κωνσταντίνου, τοῦ κατά τήν εἰκοστήν πρώτην τοῦ Μαΐου ἑορταζομένου. τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ κατά τήν δεκάτην ἐβδόμη Ἰανουαρίου μνημονευομένου. Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, τοῦ ἀναφερομένου κατά τήν εἰκοστήν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου. Μαρκιανοῦ οὗ ἡ μνήμη τελεῖται κατά τήν δεκάτην ἐβδόμη Φεβρουαρίου, Ἰωάννου Βατάζη τοῦ ἐλεήμονος, ὅστις ἑορτάζεται κατά τήν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου καί Ἰωάννου Βλαδιμήρου τοῦ Θαυματουργοῦ, τοῦ κατά τήν εἰκοστήν δευτέραν Μαΐου ἑορταζομένου. οἵτινες ὅλοι δέν ἐμποδίσθησαν ἀπό τόν ὄγκον τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, ἀλλά ἀγαπήσαντες τόν Θεόν, ἐφύλαξαν τάς τούτου ἐντολάς καί ἐσώθησαν. Ἐάν εἶσαι βασίλισσα, εἴτε μήτηρ βασιλέως, εἴτε γυνή, εἴτε θυγάτηρ ἢ Δόμνα ἢ Ἀρχόντισσα, ἔχε εἰς παράδειγμα τάς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἀναφερομένας Ἀρχοντίσσας καί βασιλίσσας, ὅποια μάλιστα εἶναι, ἡ βασίλισσα Ἐλένη, ἡ κατά τήν εἰκοστήν πρώτην Μαΐου ἑορταζομένη, ἡ Πλακίλλα, ἡ κατά τήν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἀναφερομένη, ἡ Θεοφανώ, ἡ μνημονευομένη κατά τήν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου, ἡ Πουλχερία, ἥς ἡ μνήμη γίνεται κατά τήν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ Σωπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μαυρικίου βασιλέως, ἡ ἑορταζομένη κατά τήν ἐνάτην τοῦ Νοεμβρίου, ἡ Μαρκιανή, ἥτις μνημονεύεται κατά τήν εἰκοστήν ἐβδόμη Ἰανουαρίου, ἡ Θεοδώρα, ἡ σύζυγος Ἰουστίνου, ἡ κατά τήν δεκάτην πέμπτην τοῦ

Νοεμβρίου ἀναφερομένη, ἡ Θεοδώρα, ἡ συστήσασα τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Φεβρουαρίου ἑορταζομένη, ἡ Φευρωνία, ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἣτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὁγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου. Αὗται γάρ αἱ ἀοίδιμοι, βασιλείαν καὶ τὰ τῆς βασιλείας καλά, ὡς σκύβαλα λογισάμενοι, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Βασιλέως τῶν βασιλέων Χριστοῦ, ἀντὶ τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἔγιναν κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου.

Ἐάν εἶσαι ἄρχων καὶ κριτῆς καὶ ἐξουσιαστής, μιμοῦ τόσους καὶ τόσους ἄρχοντας καὶ ἐξουσιαστάς τούς ἐδῶ ἀναφερομένους, οἵτινες διατί δέν εἶχον προσπάθειαν εἰς τὴν ἀρχοντίαν καὶ ἐξουσίαν τους, διὰ τοῦτο οὐδέ ἐπαρέβηκαν τούς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δικαίως πολιτευσάμενοι, εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Ὅποῖος μάλιστα ἦτον ὁ μακάριος Φιλογόνιος, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος. ὁ ἀοίδιμος Θεόδουλος ὁ ἀπὸ ἐπάρχων, ὁ κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου ἀναφερόμενος, καὶ ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, ὁ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος.

Ἄνίσως εὐρίσκεσαι εἰς τήν κατωτέραν τάξιν τῶν λαϊκῶν καί γυναικί συνδεδεμένων, μή λυπηθῆς διά τοῦτο, ἀλλά ἔχε παράδειγμα τῆς ζωῆς σου πάμπολλα πλήθη τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων λαϊκῶν, οἵτινες διατί ἐφύλαξαν τάς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, καί δέν ἦτον προσηλωμένοι εἰς τά τοῦ κόσμου πράγματα, ἔγιναν σκευή ἐκλογῆς καί ἔζησαν εἰς τόν κόσμον ὄντες, ὡσάν ἔξω τοῦ κόσμου, καί ὡσάν νά ἦτον εἰς τήν ἡσυχίαν καί ἔρημον, ὁποῖος μάλιστα ἦτον ὁ ἅγιος Φιλάρετος ὁ ἐλεήμων, ὁ κατά τήν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος, Μέτριος ὁ γεωργός, ὁ κατά τήν πρώτην τοῦ Ἰουνίου ἀναφερόμενος, καί Ζαχαρίας ὁ τσαγκάρης, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατά τήν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ Νοεμβρίου. Παρακινεῖ δέ σε εἰς τοῦτο καί ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγων. «Δυνατόν καί σφόδρα δυνατόν, καί γυναικας ἔχοντας τήν ἀρετήν μετιέναι, ἐάν θέλωμεν. πῶς; ἐάν ἔχοντες γυναῖκα ὡς μή ἔχοντες ὦμεν. ἐάν μή χαίρωμεν ἐπί κτήσεσιν. ἐάν τῷ κόσμῳ χρώμεθα, ὡς μή καταχρώμενοι. οἱ δέ τινες ἐνεποδίσθησαν ἀπό γάμου ἰδέτωσαν, ὅτι οὐχ ὁ γάμος ἐμπόδιον, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἡ κακῶς χρησαμένη τῷ γάμῳ. ἐπεὶ οὐδέ ὁ οἶνος ποιεῖ τήν μέθην, ἀλλ' ἡ κακή προαίρεσις, καί τό πέραν τοῦ μέτρου χρῆσθαι. μετὰ συμμετρίας τῷ γάμῳ χρῶ, καί πρῶτος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔση, καί πάντων ἀπολαύσεις τῶν ἀγαθῶν» (Λογ. ζ' εἰς τήν πρός Ἑβραίους). Ἐάν εἶσαι γυνή συνδεδεμένη μέ ἄνδρα, καί ἔχουσα τέκνα, μή ἀποκάμης διά τοῦτο, μηδέ ἀπελπίσης διά τήν σωτηρίαν σου. Ἐδῶ εὐρίσκεις πολλάς ἀγίας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ὅμοιαι οὔσαι μέ ἐσένα, δέν ἐμποδίσθησαν ἀπό τόν κόσμον καί τά τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλά καλῶς αὐτά μεταχειρισθεῖσαι, ἔλαμψαν ἐν τῷ κόσμῳ διά τῶν ἀρετῶν, ὡς ἡ Σελήνη λάμπει ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτός, καθῶς μάλιστα εἶναι ἡ μακαρία Θεοκλητώ, ἡ ἑορταζομένη κατά τήν τρίτην τοῦ Αὐγούστου, καί Σοφία ἡ ἐξ Αἴνου, ἥτις ἀναφέρεται κατά τήν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

Τί νά περιττολογῶ; ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ εὐρίσκεις, ἀγαπητέ ἀναγνώστα, τά ἔξ ἐκεῖνα τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Χριστῷ, τά ὁποῖα ἀναφέρει ἡ τοῦ Χριστοῦ ἀγία Ἐκκλησία, ψάλλουσα. «ἀπόστολοι, μάρτυρες καί προφήται, ἱεράρχαι, ὅσιοι καί δίκαιοι», ἥτοι ἐδῶ εὐρίσκεις τάγματα ἀποστόλων, τάγματα μαρτύρων, τάγματα προφητῶν, ἱεραρχῶν ὁσίων καί δικαίων. Ὅθεν ἐάν φθάσης εἰς τόν βαθμόν τῶν ἱερῶν ἀποστόλων καί γένης ἰσάποστολος καί κῆρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, μιμοῦ τούς ἐνταῦθα ἱερούς ἀποστόλους, μηδέν ἔχων καί πάντα κατέχων, ἀόκνως τρέχων καί κηρύττων τό Εὐαγγέλιον «ἵνα φανῶσιν οἱ πόδες σου ὡραῖοι, κατά τόν Ἡσαΐαν, εὐαγγελιζομένου τήν εἰρήνην καί τά ἀγαθά» (Ἡσ. νβ' 7). Ἐάν, ἀγαπητέ, ποθῆς μαρτυρῆσαι, μιμοῦ τάς χιλιάδας καί μυριάδας καί μιλλιῶνια τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἀγίων μαρτύρων, νομίμως ἀθλῶν καί καλῶς τόν καλόν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος, ἵνα καί νομίμως λάβῃς τοῦ μαρτυρίου τόν στέφανον. ἤκουσας γάρ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος. «Ἐάν δέ καί ἀθλή τις, οὐ στεφανοῦται, ἐάν μή νομίμως ἀθλήσῃ» (Β' Τιμ. β' 5). Καθῶς καί ὁ ἐνταῦθα περιεχόμενος ἅγιος μάρτυς

Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου ἑορταζόμενος, ἀναγινώσκων εἰς τὰ βιβλία τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων, ἐμιμήθη τούτους, καὶ νομίμως ἐνήθησεν.

Ἐάν ἀρνήθῃς ποτέ τόν Χριστόν, μή ἀπελπισθῆς διὰ τοῦτο, ἀλλά ἀνακάλεσον τὴν ἥτταν καὶ πάλαισον δεύτερον μέ τόν ἀπατήσαντά σε διάβολον, μιμούμενος τούς ἐνταῦθα περιεχομένους μάρτυρας, οἵτινες μέ ὄλον ὁπού ἠρνήθησαν τόν Χριστόν, ὕστερον ὅμως ὠμολόγησαν πάλιν παρρησία τό ὄνομά Του, ἐνίκησαν τόν νικήσαντα τούτους ἐχθρόν, καὶ ἔλαβον τούς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοιοῦτοι ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν, πάλαι μέν ὁ ἅγιος μάρτυς Ἰάκωβος ὁ Πέρσης, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Νοεμβρίου. ὁ ἅγιος μάρτυς Γοθαζάτ, ὁ καὶ αὐτός ἐκ τῶν Περσῶν καταγόμενος καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ Ἀπριλίου ἀναφερόμενος. ὁ ἅγιος μάρτυς Παγχάριος ὁ Ρωμαῖος, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου μνημονευόμενος. ὁ ἅγιος ὀσιομάρτυς Κόπρις, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος. ὁ ἅγιος μάρτυς Μείραξ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Δεκεμβρίου πανηγυριζόμενος. Τοιοῦτοι δέ ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν εἰς τούς ὕστερινούς καιρούς, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπό τούς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους, ὧν αἱ μνήμαι καὶ τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται ὧδε. Ἀνίσως ἡξιώθῃς νά λάβῃς παρά Θεοῦ τό τῆς προφητείας καὶ προοράσεως χάρισμα, μιμοῦ τούς ἐνταῦθα προφήτας, ὅσο μᾶλλον ἔλαβες, τοσοῦτω ταπεινούμενος, καὶ μένων εὐχάριστος πρός τόν δόντα τό χάρισμα, ἵνα μή ὑπερηφανευθεῖς ἐκπέσης τοῦ χαρίσματος.

Ἐάν ἕγινες ἱεράρχης καὶ ἔλαβες προστασίαν λαοῦ, ἔπου εἰς τὰ ἴχνη τῶν ἐνταῦθα ἀγίων ἱεραρχῶν καὶ γενοῦ ποιμήν καλός, τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ τῶν προβάτων τιθέμενος. οὐχί δέ μισθωτός καὶ τῶν προβάτων μή ἐπιμελούμενος. ἐκ τῶν χειρῶν σου γάρ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀπολλυμένων ἐκζητηθήσονται ὡς λέγει ὁ Ἰεζεκιήλ: «Τάδε λέγει Κύριος Κύριος. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τούς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν» (Ἰεζ. ιδ' 10). Ἀνίσως ἀγαπᾷς τῶν ὀσίων τὴν πολιτείαν, βλέπε εἰς τό παράδειγμα τῶν ἐδῶ εὐρισκομένων ὀσίων, καὶ ἀναθεωρῶν τὴν ἔκβασιν τῆς τούτων ἀναστροφῆς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, μιμοῦ τὴν πίστιν καὶ τούς ἀγῶνας. Ἀνίσως ἐπιθυμῆς τῶν δικαίων τὴν τάξιν, μή ἀδίκει τόν ἀδελφόν σου. ἔκκλινον ἀπό τῆς πλεονεξίας καὶ φύλαττε τούς ὄρους τῆς δικαιοσύνης, ἀποδιδούς τὰ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ. ἤκουσας γάρ τοῦ Παροιμιαστοῦ λέγοντος: «ὅς δίκαιον κρίνει τό ἄδικον, ἄδικον δέ τό δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτός παρά Θεῷ» (Παρ. ιζ' 15). Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, σπούδαζε ἀγαπητέ, ἵνα εὐρεθῆς μετὰ θάνατον, εἰς ἕνα ἀπό τὰ ἀνωτέρω ἕξ τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Θεῷ, ἐργαζόμενος τὰς ζωποιοῦς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς ἀρετάς μεταχειριζόμενος.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ δέν περιέχονται δύο καὶ τρεῖς ἢ δέκα ἢ ἑκατόν ἢ χίλιοι

ἅγιοι, ἀλλά χιλιάδες καί μυριάδες καί μιλλιώνια ὀλόκληρα ἁγίων καί σύννεφα πυκνότατα ἀπείρων δικαίων. διατί; διά νά σέ ἀναψύχουν Χριστιανέ, μέ τάς πρεσβείας των, ἀπό τό καῦμα τῶν πειρασμῶν. διά νά σέ δροσίζουν μέ τάς ἐπιρροάς τῶν χαρίτων τους, ὅταν ξηρανθῆς ἀπό τήν φλόγα τῶν παθῶν. διά νά σέ σκεπάζουν ἄνωθεν μέ τάς πτέρυγας τῶν προστασιῶν τους, ἀπό τάς ἐπιβουλάς τῶν ὀρατῶν καί ἀοράτων ἐχθρῶν. καί τελευταῖον, διά νά σέ κάμουν νά μή φοβῆσαι ἀπό τόν ἀόρατον πόλεμον τῶν παθῶν καί δαιμόνων, ἔχων κύκλω σου μίαν ἀναρίθμητον παράταξιν τόσων καί τόσων ἁγίων, οἵτινες εἶναι βοηθοί σου. Καθώς καί ὁ ὑπηρέτης τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου, ἐφοβήθη μέν, ὅταν εἶδε τήν παράταξιν τῶν Σύρων, πῶς ἦλθεν ἐναντίον τοῦ διδασκάλου του Ἐλισσαίου. ἀπεδίωξε δέ τόν φόβον, ὅταν εἶδε κύκλω τήν νοητήν παράταξιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. «Καί ὤρθρισέ φησιν, ὁ λειτουργός Ἐλισσαιέ ἀναστήναι, καί ἐξῆλθε. καί ἰδού δύναμις κυκλοῦσα τήν πόλιν καί ἵππος καί ἄρμα. καί εἶπε τό παιδάριον πρός αὐτόν, ὦ κύριε, πῶς ποιήσωμεν; καί εἶπεν Ἐλισσαιέ. μή φοβοῦ. ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπέρ τούς μετ' αὐτῶν. καί προσηύξατο Ἐλισσαιέ καί εἶπε. Κύριε, διάνοιξον δὴ τούς ὀφθαλμούς τοῦ παιδαρίου καί ἰδέτω. καί διήνοιξε Κύριος τούς ὀφθαλμούς αὐτοῦ, καί εἶδε. καί ἰδού τό ὄρος πλήρες ἵππων, καί ἄρμα πυρός περικύκλω Ἐλισσαιέ» (Δ' Βασιλ. στ' 15).

Θέλεις ἀγαπητέ νά μάθης, πόσον εἶναι τό πλήθος μόνον τῶν ἁγίων μαρτύρων; ἄκουσον. ἀναφέρεται εἰς τόν κατά Ἀθέων δεύτερον Τόμον τοῦ ἱεροκήρυκος Προκοπίου (σελ. 227 καί 237), ὅτι μερικοί περίεργοι ἱστορικοί, περιεργασθέντες ὅλα τά Μηνολόγια καί Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας, τά ἐν διαφόροις βίβλοις περιεχόμενα, ἐλογαρίασαν τούς μάρτυρας, ὅπου περιέχονται εἰς αὐτά, καί ἐσημείωσαν, ὅτι εἶναι εἰς τόν ἀριθμόν δέκα μιλλιώνια καί ἐννεακόσiai πενήντα χιλιάδες. ὥστε ὅπου, ἐάν αὐτοί μοιρασθοῦν ἰσόμετρα εἰς τάς τριακοσίας ἐξῆντα πέντε ἡμέρας τοῦ χρόνου, πίπτουν εἰς κάθε ἡμέραν νά ἐορτάζωνται τριάντα χιλιάδες μάρτυρες. ὄντως τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τό μέγα σύννεφον, περί οὔ ἔγραφεν ὁ μακάριος Παῦλος «τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων» (Ἐβρ. ιβ' 1). Ἐάν δέ τινας, καθ' ὑπόθεσιν, ἤθελε ζητήσῃ νά ἀριθμήσῃ καί ὅλους τούς ἀποστόλους καί προφήτας καί ἱεράρχας καί ἱερομάρτυρας καί ὀσίους καί ὀσιομάρτυρας καί ὁμολογητάς. καί ἀπλῶς, πάντας τούς ἁγίους, ἄνδρας τε ὁμοῦ καί γυναῖκας, τόσον τούς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένους ὅσον καί ἐν ἄλλοις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας. ἐάν, λέγω, ἤθελε ζητήσῃ τινας νά ἀριθμήσῃ ὅλους τούς ἀνωτέρω ἁγίους καί φίλους τοῦ Θεοῦ, θέλει τούς εὖρη νά ὑπερβαίνουν τήν ἄμμον τῆς θαλάσσης εἰς τόν ἀριθμόν, καί θαυμαστικῶς ἔχει νά φωνάξῃ ἐκεῖνο τό τοῦ Δαβίδ: «Ἐμοί δέ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαί αὐτῶν. ἐξαριθμήσομαι αὐτούς καί ὑπέρ ἄμμον πληθυνθήσονται» (Ψαλμ. ρλη' 17). ὅπερ ἐρμηνεύων ὁ Χρυσορρήμων λέγει: «Ἐγώ μέν, αὐτούς τιμῶ. σύ δέ, πολλούς ποιεῖς καί ψάμμου πλείους. οὐ μόνον δέ πολλούς, ἀλλά καί ἰσχυρούς. τό γάρ ἐκραταιώθησαν, τοῦτό ἐστι. καί διπλῆν λέγει τήν εὐημερίαν, τήν τε εἰς

πλήθος, τήν τε εἰς ἰσχύος ἐπίδοσιν».

Ὅθεν, ἄν ὁ Ἰακώβ θεωρήσας τούς ἁγίους ἀγγέλους ὠνόμασε τό πολύ πλήθος ἐκείνων παρεμβολήν: «Καί ἀναβλέψας Ἰακώβ, εἶδε παρεμβολήν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καί συνήνητησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. εἶπε δέ Ἰακώβ ἠνίκα εἶδεν αὐτούς, Παρεμβολή Θεοῦ αὕτη» (Γέν. λβ' 1). Ἡμεῖς θεωροῦντες ἅπαντας τούς ἁγίους καί τήν σύναξιν ὁμοῦ τῶν ἑννέα ἀγγελικῶν Ταγμάτων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, ἔχομεν κάθε δίκαιον νά ὀνομάσωμεν τό πολύ καί ἄπειρον πλήθος τούτων, ὄχι παρεμβολήν ἀπλῶς, ἀλλά παρεμβολήν παρεμβολῶν. καί ἄν ὁ Ἰακώβ ὠνόμασε παρεμβολάς τόν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐστέκοντο τό πλήθος τῶν ἁγίων ἀγγέλων «καί ἐκάλεσε τό ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί» (αὐτόθι 2), ἡμεῖς μέ περισσότερον δίκαιον πρέπει νά ὀνομάσωμεν τόν Συναξαριστήν τοῦτον παρεμβολάς. διά τί περιέχει, ὄχι μόνον τήν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων καί ὄλων τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, ἀλλά καί τήν χιλιάριθμον καί μυριάριθμον καί μυλλιωνάριθμον πληθύν τῶν ἁγίων ἀπάντων. Καί ἄν βίβλοι τινες ὠνομάσθησαν, παγκόσμιοι ἱστορίαί, ἢ παγκόσμιοι βιβλιοθήκαι, βέβαια μηδέ τούτων τῶν μεγαλοπρεπῶν τίτλων καί ὑψηλῶν ὀνομάτων εἶναι ἀλλότριος ὁ ἱερός οὗτος Συναξαριστής. Ὅθεν μέ κάθε δίκαιον πρέπει καί αὐτός νά ὀνομάζεται, ἢ μία παγκόσμιος ἱστορία, ἢ μία παγκόσμιος βιβλιοθήκη, καθότι ἐν αὐτῷ εὐρίσκονται ἀποτεθησαυρισμέναι ὅλαι αἱ ἱστορίαί, ὅσαι ποτέ ἠκολούθησαν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου μέχρι τοῦ νῦν. αἱ τε ἀφορῶσαι πρός τήν σύστασιν τοῦ παλαιοῦ νόμου καί μάλιστα αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τήν αὔξησιν τῆς νέας χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου.

Δέξασθε λοιπόν, σεβάσμιοι Πατέρες μου καί ἀδελφοί, καί πάντες οἱ ἀναγινώσκοντες τόν Συναξαριστήν τοῦτον μετά εὐμενείας καί ἀγάπης ἀδελφικῆς, δέξασθε, καί τήν μνήμην τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων διά παντός ἐν ταῖς γλώσσαις ὑμῶν περιφέρετε. διά τῆς μνήμης γάρ ταύτης καί τάς γλώσσας ὑμῶν ἁγιάζετε, καί τῆς παρά τῶν ἁγίων βοηθείας καταξιοῦσθε. Ταῦτα γάρ ποτε καί ὁ ἱερός Θεοδώρητος ἠύχετο νά γένουν εἰς αὐτόν διά τῆς μνήμης τῶν ὁσίων, τῶν ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ αὐτοῦ περιεχομένων: «Ἐμοί δέ εἶη τῆς τούτων ἐπικουρίας τυχεῖν, τῇ τούτων μνήμη τήν γλῶτταν καθαγιάσαντι» (Ἀριθμῷ ζ').

Πηγή: imaik.gr